

ABONAMENTUL
Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Nr. de Duminecă:
Pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să în-
puiască.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cultura țărancei române.

— De un pedagog. —

Nu de mult, a apărut în „Tribuna” un articol despre cultura țărancei române. Autorul susținea ca idee fundamentală că starea culturală și economică a unui popor, atârnă în mare parte dela gradul de cultură a femeii și că educația femeii numai prin femei se poate face bine și cu temei. Ca un bun mijloc pentru ridicarea nivelului cultural la care se află țărâna română, se da, între altele separarea fetitelor de băieți în școala noastră populară și se solicita ca susținătoarele acestor școli, comunele bisericesti, să aplice la școlile de fete numai învățătoare.

Trebuie să recunoaștem cu toții că fără să promovăm cultura țărâncilor, progresul nostru cultural și economic va stagna și mai departe, pentru că e un adevăr incontestabil, că numai mintea luminată și inima inobilitată a femeii poate să fie secretul culturii și bunăstării materiale a singuraticilor familiei, iar din fericirea și bunăstarea familiilor singuraticice sânt factorii firești ai culturii și bunăstării popoarelor.

Eu, care de un lung șir de ani urmăresc cu atențiune creșterea tinerimei — atât la noi cât și la alte popoare — m'am convins că creșterea

națională și rațională a tinerimei — fie a tinerimei din clasa intelectuală, fie a celei din clasa poporului dela sate — e o chestiune de existență etnică pentru noi. În interesul acestei chestiuni de existență etnică pentru noi, află de lipsă a spune și recomanda factorilor noștri scolastici rezultatul observațiilor mele.

Două puncte de vedere trebuie, în deosebi, să le avem înaintea ochilor la creșterea fetelor — și anume: punctul de vedere al învățături, — va să zică al *rezultatului cercetării școlii* — și punctul de vedere al moralității.

Ce privește agonisirea și păstrarea în memorie a cunoștințelor câștigate în școală, experiența a constatat că fetele instruite de învățătoare învață mai mult și asimilează mai mult din ceea ce învață, decât fetele instruite de învățători. Aceasta se explică prin faptul, că fetele ascultă prelecțiunea și sfaturile învățătoarei cu mai multă atențiune, cu alipire și încredere mai mare, decât prelecțiunea învățătorului. E numai firesc să fie așa. Învățătoarea e și ea doar femeie. După ce fetele înaintează în ani și ajung la cunoștința sexului lor (după 9—10 ani), încep să primească cu oarecare aversiune, antipatie și răceală instrucțiunea de la învățător, învață în mod mai mult mecanic, iar după ce părăsesc școala uită curând toate

cunoștințele câștigate dela el. Dar unde mai punem avantajul, că dela învățătoare fetele mai învață, lucrul de mână, arta economiei de casă și — ceea ce e de mare preț — bunăcuviința purtării femeiești. Să fiu bine înțeles, — vorbesc despre școlile populare.

Deosebirea mare ce există între educația primită dela învățătoare și între cea primită dela învățător, se da pe față în mod mai eclatant în satele românești. Acolo unde fetele au umblat la școala învățătorului, gradul de cultură al femeilor nu s'a ridicat aproape cu nimic: muierile sânt tot atât de închise la cap și de mărginite, cum fuseseră și pe timpul când fetele nu mergeau la școală; la ele și în casele lor nu se poate observa vre-o influență luminătoare a școlii, au uitat până să și citească și să scrie. În satele, însă, unde fetele au fost instruite de învățătoare, muierile sânt mai deștepte, cu'n orizon de cunoștințe mai larg, econoame mai bune, atât ele, cât și casele lor respiră curățenie și o ordine mai bună, n'au uitat să scrie și să citească și le vezi citind deseori foi și calendare.

Dar și la orașe, se poate constata că instruirea fetelor, în școlile populare, prin învățătoare, e superioară. În orașe, o mare parte din fetele române, după ce au absolvit școala românească, se duc și la alte școli, mai înalte, străine, unde însă trebuie să

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Creatorul.

De D. Anghel.

Sânt zile când nu mai poți pricepe farmecul cărților și când te prinde par'că un desgust pentru tot ce-i literă scrisă. Hirtile și jurnalele pe care fluxul și refluxul vieții ți-le aduce neconținut și care ți-s atât de dragi de obicei, foile efemere pline de vești nouă, manuscrisul început, tot decorul care-ți alcătuiește viața ta înstrăinată de natură, scrisorile la care trebuie să răspunzi, toate datorile tale zilnice de rob al condeiului, tortura cotidiană de-a urma și desvolta o idee, toate acestea te-ar face uneori să renunți cu drag la viață, dacă o undă de vânt încropit de floare nu ți-ar aduce aminte că după zidul de piatră ce-ți închide orizontul, bogata natură întinerește deapurori, că sânt copaci cari fremătă și cântă, paseri cari cripesc și zboară îmbătate de libertatea nemărginită a spațiului.

Și sânt mulți cari au uitat de natură în Bucureștiul nostru! Redacțiile marilor noastre cotidiene sânt pline de oameni încă tineri, a căror ochi sânt morți par'că de trudă, cu fețe triste și palide, luminate veșnic ca de un reflex de lampă, cu mâni febrile, agitate ca de un început de delirium tremens. Oameni luați de șivoul vremii care nu așteaptă, tumultuosul șivoi care vine pururi încârcat, aducând pe valurile lui, când sgomote îndepărtate de răs-

boiu, când țipeteleperate cari însoțesc toate cataclismele, toate țipetele și ecorile desparate ale vieții, toate știrile că viața nu se poate odihni o clipă și că noi nu sântem decât o jucărie în mâna neînduratei sorți.

Din lucrurile acestea e alcătuită viața lor, cu svonorile acestea trăiesc, în drame și ironii petecite se țes zilele lor până le cade condeiul din mână.

Cu aceste gânduri am eșit într'o zi dintr'o redacție și prins ca de-o spaimă am plecat la țară, la un prieten.

În mijlocul unei vii frumoase, un om puternic și sănătos, ars de soare și de toate vânturile, un om ce par'că l-ar fi apăsât un alt acoperământ decât acel al cerului albastru, în mijlocul unei bogate naturi creată de dînsul, stătea cu mâinile în solduri, supraveghind construcția unui palat. Vigoarea nesecată a pământului pe care îl lucra de douăzeci și cinci de ani, par'că îi dăruise ca răsplată ceva din viața lui. Nu era un om, ci o energie acumulată, un copac vînjos, o fire elementară ce știa că nu-și ocupă degeaba locul în spațiu și care oprise timpul în mers. Mișcările lui rezezi și poruncitoare zoreau lucrul, oamenii urcau și coborau schelele, ducând cărămizile ori moluzul trebuitor și zidul palatului creștea și până să fie gata, stăpânul mi-l întregea cu gesturile lui. Ridica zidurile, clădea etajurile, întindea coperământul, anina balcoanele, arcuri ferestile, urca vițele de iederi și de trandafiri sălbateci până sub streșeni, nivela pajiștile, semăna florii în straturi, așeza scările, și după acestea par'că nu-ți

mai rămânea decât să intri în casă. Un zîmbet fericit de mulțumire îi lumina aspra figură și apoi, forțat de înclupirea lui, mă urca în balconul imaginar împodobit de roze și-mi arăta priveliștile.

În jurul palatului, în primul plan, tufele de liliac și salcâmi cu flori galbene și albe, puși de multă vreme, mărgineau pajiștile. Ici colo o catalpa, cu foile mari, zugrăvea pete viorii de umbră. Boschete de măcieș întindeau arcuri triunfale, iar după lumea aceasta de tufare, zidul negru de brazi, plantați de pui, de acum douăzeci și cinci de ani, stăteau ocrotitor la năvala vinturilor. Și pe urma gestului biruitor, făcu un ocol în aer, arătându-mi tot cuprinsul. Ca o mare cu talazuri verzi, cele trei sute de pogoane de vie, fremuiau la înfinit. O mișcare neconținută și domoală agita marea de foi, care întoarse ici colo în bătaia vîntului, punea pete albe ca de spumă în tot verdele acela. Iar devale, unde erau căsuțele veclii în care sta omul acesta minunat, livada de pomi roditori se resăta veselă la soare. Toate seminițele și toate neamurile, toate raritățile și toate minunile cari rodeau după mersul anotimpurilor.

Și după ce cu gestul lui închise priveliștile, îmi spuse anii lui de trudă, supraomenească energie cheltuită, marea osîrdie pe care o pusese zi cu zi, an cu an să facă toate acestea. Nu era viață să nu fie sădită de el, nu era pom să nu-l fi altoit, nu era umbră să nu fi crescut pe pământ fără de voința lui. Ca un vrăjitor, tot ce-l înconjura, era rodul propriei lui energii. El crease toată viața a-

învete studiul religiei în limba română, în limba bisericii lor. Fetele cari au fost instruite în școala populară de învățătoare, vor dovedi și în școlile străine o înțelegere mai ușoară, iar la studiul religiei vor vorbi o românească mai limpede și mai fluentă decât fetele cari au absolvit școala populară la învățatori. Da, căci încotă, fetele învață mai cu drag și deci mai mult de la învățătoare decât de la învățatori.

Din punctul de vedere al moralei experiența a dovedit că creșterea și instruirea fetelor trebuie încredințată exclusiv femeii. Multele scandaluri și multele amănunte din cronică tribunalelor au arătat că fetele e mai bine dacă învață de la femei. În mâinile femeii cinstea femeiască e în locul cel mai scutit. Ne vorbește lămurit și un recent caz de la Seghedin, unde directorul unei școli de fete a fost amovat și înlocuit cu o directoare.

La școlile civile de fete din Budapesta sânt aplicate 250 de învățătoare și numai 15 învățatori, pentru studiile mai grele. Dacă însă la școlile de fete întâlnim și câțiva învățatori, dreptul de supraveghere și control ce se încredințează directoarei e atât de nelimitat, încât ea poate să asiste la prelecțiile învățătorilor oricât de multă vreme și învățatorul în afară de orele sale, nu are nici o comunicare cu fetele.

În America, chiar și în școlile medii (high School) învățătoarele preleg și la băieți, în multe locuri. Corpul didactic e compus în școlile din chestiune din 80 la sută învățătoare și numai 20 la sută învățatori, dovadă că pentru educația tinerimei, în anii ei

ceasta și numai mulțămii lui se împoporase acest colț de natură care era să-i supraviețuiască.

Artistul crease pentru ochi, sădind boschete și tufări, plopi gingași cu foile albe, pletoase și învoalte răchite, omul practic, livada și via toată, pentru el și seminția lui...

Și când am plecat de la dansul, am căutat să pun în compenă din nou, viața noastră și viața lui.

La cea mai mare parte din noi, un raft de triste cărți, din care cine știe câte pagini vor rămâne. Un șir întreg de gânduri dureroase, o dramă zilnică, forfecată în bucăți, o clădire de hârtie moartă, o necropolă de simțiri.

Și după atâta muncă, o viață tristă, plină de sbucium, cu veșnice neplăceri și arari bucurii.

Ce vom auzi noi din palatul de hârtie pe care ni l-am clădit, de cât ecoul propriilor noastre dureri, cari ne-au chinuit, de cât strigătul decepțiilor și picuratul lacrimilor care l-am vărsat în anumite ceasuri...

Acestea le vom auzi noi, pe când în jurul palatului, când va fi gata, de sus până în streșini, din înaltul balconului împodobit de iederi ori de roze de bengal, celui ce l-a clădit sau copiilor lui, marea talazurilor verzi ale viei le va spune de belșugul de mâne; pomii roditoare livezi, că în fiecare an își vor legăna fructele pîrguite la soare; copacii pe care i-a plantat, că vor da veșnic adăpost păsărilor ca să-și facă cuiburi și să cânte; tufanii cu care și-a împrejmuțat pajiștile că vor face veșnic flori ca să-i învezească ochii, iar catargurile negrilor brazi îi vor arăta deapururi cerul albastru sub care a trăit și a știut să-și alcătuiască viața așa cum trebuie.

fragezi, învățătoria e o forță educativă de primul rang.

Noi, bine înțeles, ne dovedim unilaterali și în domeniul educației femeiești. Diecezele, „capitulurile” și consistoarele noastre sânt preocupate mai ales de partea administrativă a învățământului popular; reuniunile și conferențele noastre învățătorești mai ales de partea didactică și îndeosebi metodică, iar partea politică și anume aprecierea și introducerea direcțiilor sănătoase și folositoare în învățământ, o neglijăm cu totul. Comunele noastre bisericești — cu foarte mică excepție — n'au priceperea necesară pentru creșterea femeii. Dar separarea instrucției populare a fetelor de cea a băieților aparține competenței autorităților noastre școlare și ele sânt în drept să ordone, că pretutindeni unde funcționează doi învățatori, fetele trebuie separate de băieți și că la școlile de fete trebuie aplicate exclusiv învățătoare.

Deschiderea delegațiilor. Din Budapesta ni-se telefonează: Azi Miercuri se va deschide sesiunea nouă a delegațiilor comune. Ministrul-șef de delegație austriac baronul Bienert și ministrul comun de război Schönaich au sosit deja la Budapesta. Ministrul comun de finanțe Burián petrece aici de Sâmbătă.

Pace între popoare. Crăciunul catolic pare a fi adus o solie de pace popoarelor Europei, risipind fermentele de divergențe dintre dinastii. Un semn al liniștii ce s'a înstăpânit în cercurile diplomatice — se anunță din Petersburg — e fără îndoială și dispozițiunea favorabilă cu care a fost primită la curtea țarului vestea vizitei apropiate a ambasadorului austro-ungar contele de Berchtold, la Berlin. Se spune chiar că tendința diplomatică a acestei vizite e să risipească disensiunile ce mai persistă în relațiile austro-ruse. La curtea țarului se crede că contele de Berchtold e presuntivul ministru de externe al monarhiei austro-ungare. E interesant că atât la Londra cât și la Berlin diplomația instrunează în timpul din urmă melodii simpatice. Bărbați inițiați în tainele diplomatice afirmă chiar că de anul nou gregorian Europa va avea surpriza restabilirii bunelor relații între Anglia și Rusia. În asemenea împrejurări crepusculul anului viitor pare a fi de bun augur pentru politica internațională.

Apropierea Vienei de Petersburg. După cât se vede anul următor ne va aduce însemnate surprize în politica universală și cea dintâi pare a fi vânătoarea ce proiectează Țarul Nicolae la Sicernievice, la care a invitat pe toți membrii casei domnitoare a Austriei. După cât se anunță din Viena, acolo s'a și răspuns invitației și se zice că însuși Arhiducele Franz Ferdinand va lua parte la această vânătoare. Cu invitarea aceasta se face cel întâi pas pentru restabilirea relațiilor prietenești dintre Austro-Ungaria și Rusia, cari în vremea din urmă, mai ales după anexiune, se răciseră cu totul.

Cele două puteri, în urma evenimentelor recente, încunjurau de departe orice apropiere și în vreme ce Austria căuta prietenia Italiei, Rusia se apropia tot mai mult de Franța și Germania. Ziarul „Berl. Lokalanzeiger” scrie, din conținutul raportului său la Petersburg că ideea unei apropieri între cele două mari puteri a plecat de la Viena și înainte de-a face Țarul Nicolae invitate, între cele două state au avut loc lungi desbateri diplomatice.

Declarațiile ministrului-șef de delegație ungar.

Programul de muncă al guvernului. — Tratatul cu România.

Din prilejul sărbătorilor Crăciunului, ministrul-șef de delegație contele Khuen-Héderváry a făcut, în mai multe ziare din Budapesta și Viena, declarații politice cari, deși nu spun aproape nimic nou, ci în ele se repetă numai și se adună la un loc declarații făcute și cu alte prilejuri, — au totuși importanța de-a fi rostite de șeful unui guvern venit la cârmă cu pretenții de muncă pozitivă.

Ministrul-șef de delegație Khuen a vorbit despre chestiunile la ordinea zilei, a amintit despre chestiunea sufragiului universal, care trebuie amânată până după alcătuirea reformei administrative, și a stăruit apoi asupra necesității de-a aduce administrația în mai mare dependență de puterea centrală, prin statificarea ei.

De mai mare importanță sânt pentru noi declarațiile ce le-a făcut despre tratativele urmărite cu bărbații de încredere ai Românilor. Contele Khuen-Héderváry recunoaște că tratativele (el le numește »convorbiri») s'au întrerupt, dar în același timp se declară gata a le relua »îndată ce din partea Românilor s'ar da expresie dorinței de-a se relua». În comentariul ziarului german (care în chestiunile de politică internă își ia inspirațiile din cercurile guvernului) găsim apoi următoarea explicație: »Tratativele aceste, durere, au fost zadarnice din clipa în care dl Mihai a cerut avizul așa numiților conducători ai poporului românesc din Ungaria».

Aceste două declarații, puse alături, fac impresia unui apel direct la alți Români, cari nu fac parte dintre »așa numiții conducători» ai noștri. Credem a nu greși când prin acest apel socotim vizate elementele cari au dezertat din partidul național și, în timp de război, au trecut în tabăra dușmană. Nu ne interesează sorțile de izbândă ale acestui apel problematic. Dezertorii nu pot să vorbească în numele celor rămași credincioși steagului, chiar și dacă aceștia ar fi fost înfrânți în război.

Cu atât mai mult ne interesează însă chestiunea deschisă care din nou se aduce în discuție: rolul comitetului executiv (mai bine zis al bărbaților lui de încredere) în tratativele dlui Mihai cu guvernul.

Cuvântul lămuritor al comitetului executiv îl așteptăm de mult. L-am așteptat înainte de toate de la conferința recentă din Budapesta, care însă a socotit că e mai de urgență »reglementarea» unui ziar românesc cu dor de muncă, decât lămurirea opiniei publice românești dezorientate.

Noi așteptăm, căci n'avem încotro.

Reformele guvernului.

Într'un interview acordat ziarului «N. Fr. Presse» din Viena, ministrul-șef de delegație face următoarele declarații cu privire la programul de muncă ce se va pune în practică:

După anul nou se va urma discuția convenției cu Serbia, apoi discuția provizoriului bancii austro-ungare și a noului cod penal militar. În chestiunile militare nu va continua vechea politică de a se lăuda cu pretense izbânzi naționale.

Despre reforma electorală a declarat unui redactor de la «P. Lloyd»:

«Lucrările pregătitoare sânt în curgere. Secretarul general al ministerului de interne Némethy a fost însărcinat cu ele. Firește, lucrările suferă

o întârziere și amânare din cauza că stăm în fața recensământului general. Vom aștepta rezultatele lui, pentru a le aservi intereselor mari de stat, de cari trebuie să se țină seamă la această reformă radicală (sufragiul universal). Între astfel de împrejurări nici nu e cu putință să precizăm de pe acum timpul când proiectele în chestiune vor putea fi depuse pe birourile Camerei.

În ce privește reforma administrativă, care va precedea reforma electorală, a declarat că, fără a se știrbi autonomia comitatelor, se va apropia de sistemul numirii prin statificarea, deocamdată parțială, a administrației și întărirea centrului.

Revizuirea regulamentului intern al Camerei deputaților, care va avea să pună capăt pentru totdeauna oricărei obstrucții, se va realiza numai după reforma electorală.

Tratativele cu Români.

Ministrul-președinte a mai făcut declarații și despre tratativele cu Români, într-o convorbire pe care a avut-o cu un redactor dela »P. Lloyd». Iată ce spune ziarul german :

Era firesc să vină vorba și despre chestia naționalităților — zice redactorul dela »P. Lloyd». Și adaugă următoarele explicații: În lunile din urmă s'a vorbit mult, atât în cercurile politice intime cât și în o parte a prese' dela noi și din străinătate, despre tratativele guvernului cu Români. Se poate considera ca secret public că aceste tratative nu s'au urmat de-adreptul cu conducătorii parlamentari ai Românilor, ci cu unul dintre conaționali lor mai distinși și independenți, cu directorul de bancă (fost director. Red. »Tiib.«) din Orăștie Dr. Mihu. *Tratativele aceste, durere, au fost zadarnice din clipa în care dl Mihu a cerut avizul așa numiților conducători ai poporului românesc din Ungaria.* Tot așa de bine știut este că contele Ștefan Tisza a început tratative cu dl Mihu cu aceleași intenții ca și guvernul. Ziarul nostru a anunțat, înainte cu câteva săptămâni, că tratativele s'au rupt și de atunci nu s'a mai auzit nimic nou. Ne-am adresat, deci, dlui ministru-președinte, care ne-a făcut următoarele declarații:

»Tratativele cari s'au urmat cu câțiva bărbați de încredere ai Românilor s'au întrerupt din motive pe cari le cunoști bine. Cu aceasta însă mie nu mi-se pare că »acțiunea românească a guvernului» — cum sânt numite tratativele aceste în terminologia noastră politică — ar fi eșuat pentru totdeauna. Guvernul împingă toate dorințele concetățenilor noștri de altă limbă cu cea mai mare bunăvoință și nu am motive să nu-și declar pe față, că oricând sânt gata să reiau tratativele cu Români, îndată ce din partea lor s'ar da expresie acestei dorinți. Cu concetățenii noștri Slovaci trăim în relații normale, bune. Cu ei nu e nevoie să urmărim tratative speciale.»

Scrisori din Sibiu.

Tăcerea lui Spada. — Discuția dintre tineri și bătrâni. — Ce vor tinerii oțeliți. — Un nou plan de organizare politică.

Mulți cititori ai »Tribunii» se întreabă de ce a amuțit Spada tocmai acum, când ar avea mai mult de lucru? Cel ce iscălea sub acest pseudonim de ce nu-și scoate din arsenalul minții toate spadele fulgerătoare ca să căsăpească cu amândouă mâinile în fărădelegile vieții noastre publice? Întrebările mi-se par și mie la loc. Și-mi pare rău că nu știu ce nenorocire a dat peste bietul Spada, care era când de Toledo când de Sibiu, dupăcum lupta cu zeii sau cu celebrități de ale noastre.

Unii spun că ar fi zărit *Pe sub arini* o spadă troienită de frunze vestede și de fulgi de zăpadă. Se zice că cel ce-o purta, asăzi visează la niște ochi frumoși. Știi că era un trubadur zvăpăiat, gata să jefiască o clipă de dragoste senină pentru o veșnicie întreagă. Și-mi închipui că acest voinic acum cerșete sub fereastra unei frumoase crăieșe zîmbete și raze de iubire. Și-a îngropat spada sub giugiul alb al zăpezii și a luat în locul ei o ghitară, pe strunele căreia își cântă duioasele șoapte ale inimii și poate în ceasuri de singurătate își jefiește visurile pierdute de războinic. Nu vă mirați, căci

Așa-i viața de voinic,
Astăzi mare, mâine mic.

Mie cel puțin mi-se pare înfim de mic și de pitic în mreaja de fire de parajen, în care l-a încătușat dragostea unei femeie. Dar îl înțeleg, căci în lumea asta nu-i nici o ispită mai mare ca femeia.

Mulți dintre Sibiieni, cari își așteptau osânda cu resignația »Boului» zăgrăvit de marele Carducci, sânt veseli că l-a amuțit glasul. Acum își torc iarăși în liniște visurile de rumegătoare cuvântătoare.

Mie, însă, ca om liniștit și izolat de »gomotul vieții, îmi pare rău că s'a făcut un cerșitor de dragoste, căci îmi era simpatic în avânturile lui poetice și războinice. Era o fire originală și în drăzneală, pe care nu o întânești adeseori. Deși un-orl era crud în lovituri, dar nu mi s'a părut nedrept. E adevărat că eu nu l-am putut controla în toate, fiindcă știa multe și le știa bine. Mai avea și darul de a le spune cu multă dibăcie. Zău, păcat de el că a avut o viață așa de scurtă, ca a gândacilor de Mai din grădina mea vecină cu a I. P. S. Sale Muropoliului. Dar mai bine să rămână mort, decât să mai apară cu vre o spacă ruginită de sentimentalism și împodobită cu funte din fusta cutărei cocoane. Mai bine să-l cântăm cu toți: Atelea și să rugăm toate autoritățile să i ridice un monument, de bucurie că au scăpat așa repede de el.

N'am de gând să-l las locul, fiindcă nu mă simt în stare. Eu sânt un biet sibiustru, care îmi văd de ogorul meu, așa bun rău, cum mi l-a dat Dumnezeu. Nici n'am obiceiul să ies în lume și să mă interesez de sbucumăriile ei. Viața mea patristică e așa de frumoasă, încât n'as schimba-o nici cu Bădăa Gheorghe de Băsești. Mai de mult avram și eu dorul de a fi aplaudat și de a fi un st-jar al națiunii, mă ocupam chiar și cu literatura, dar acu la bătrânețe sânt așa de cuminte de-mi văd de reumatisme, de gâurile din curte și de florile din grădină. Și așa »p ocul negocîesc mă simt cu mult mai bine. Știu că nu stau nimănui în cale și nici nu încurc ștele vremurilor de astăzi, pe cari cu mintea mea îmbătrânită nici nu le mai înțeleg. Așa printre trebușoarele mele de bun gospodar mă cîtesc și eu câte o gazetă de a noastră. Văd că s'au schimbat și gazetele. Scelu alif-l ca pe vremea mea și mi plac cum scriu. Căci scrisul de astăzi îmi pare mai românesc, mai țărănesc, cu înviorături mai frumoase și mai sprintene. Și mi-am dat multă stîntă să mă apropii de el în încercarea »ce-o fac acum.

Să vedeți cum am ajuns să ies din vizuina mea. Într-o zi vine la mine prietenul Lucaș și mă întreabă:

— Da tu cum poți sta și pe vremurile astea în casă?

— Da de ce să nu stau? Ce, au dat Tatarii în țară? Ori ce s'a întâmplat?

— Bine, mă, se vede că n'ai fost cătană, altfel ai ști să faci datoria.

— De cătanit n'am cătanit cu sabia împăratului, da ști că pe vremea mea am învățat sabia mai grea a penelor de găscă, care tale mai rău ca a voastră, dacă i tocma vorba.

— Dară de aceea am și venit, omului Dumnezeu, să te dăscălesc că faci și s'ai aci ca un urs, că nu s'î în apărarea bătrânilor. Nu vezi, ce fac mucosii așa de oțeliți cu ei?

Am rămas pe gânduri. Știam eu din gazete că băieții s'au luat la harță cu venerabilii noștri, da credeam că n'au ce scrie, că fac o viaștie. Nu mi închipulam că vătălele focului sânt așa de mari încât să îngrozescă chiar și pe prietenul meu, pe care îl știu voinic, nu glumă.

L'am îmbiat c'un pahar de vin de pe vremea lui Șuguna și l-am făgăduit că o să mi ascut iar peretele de găscă. Prietenul meu m'a îmbrățișat de bucurie și mi-a făgăduit de Căciun, un purcel gras, fatat acum de curând în cotetele de pe moșia școlii agronomice a Conzistorului. Pe urmă s'a dus mulțumit *Pe sub arini*, cu prietenul său Muniean.

Eu volam să aflu mai întâi ce zic Sibiienii de toată cearta asta, să culeg informații precise, ca să nu intru în discuție așa hodoronică ca să ridă lumea de mine, ca de dl Aurel Popovici.

A doua zi mi-am îmbrăcat hainele de cărbătoare și m'am dus la cafenea de pe Breter. Când am intrat era să mă înăduș de fum. M'am așezat într'un colț, lângă fereastră, fiindcă prin negura de fum n'am cunoscut pe nime. Și-am nimerit o bine.

Alături, la o masă mare rotundă, era o discuție aprinsă.

— Da ce vor tinerii așa? Ei cred că lumea se cărmuiește cu vorbe? — întreabă un domn bătrîn, cu țacălie, care aducea cu notaru Hențiu din Săliște, pe care l-am cunoscut pe când se învățea pe lângă frumoasele din Zarand.

— Titanii tineri luptă împotriva zeilor îmbătrîniți din Olimp, — răspunde cu un zîmbet fin un tânăr ce s'amașa a literat.

— Bine, bine, da ce-au greșit zeli împotriva titanilor oțeliți de dau în ei cu pietre? — se rotește un doctor ce părea a fi tovarăș de provincie al omului cu țacălie.

— Nu mai încap la domnie, explică răsând un țaran bine hrănit și curat îmbrăcat.

O clipă tac toți și se uită la unul dintre presupușii titani nemulțumiți, par'că ar aștepta să între în vorbă. Da, titanii tăcea și citea »Lupta». Citea și schimba din picior.

— Domnilor, nu mai e chip, trebuie să publicăm un concurs pentru o spălătoreasă națională, că prea ni-s'au înmulțit rufele murdare, zice un om mărunțel cu ochelari, lucindu-i ochii cu multe înțelesuri.

Toți au isbucnit într'un hohot de ris. Unul mai gras a început să strănute, să se țină cu amândouă mâinile de pantece. În curind s'a și sculat dela masă și a dispărut repede-repede. Numai cel de citea »Lupta» nici n'a clipit din ochi.

Ciudați oameni, mă gândeam eu. Păi așa s'om domnii așa cumiți, cari pun țara la cale? Fac glume și rid când discută o chestiune serioasă. Eu, când îmi năvălesc furnicile într'un stup, mă gândesc cu mult mai serios cum se scap de ele, de cum să gândesc oamenii așa cum să mântuie neamul de furnicile oțelite.

Tânărul, care citise »Lupta» își ridică ochii cam tulhuri și cam obosiți, aruncă gazeta în mijocul mesii, se uită la toți cu niște ochi înțepători, își aprinde o țigare, se uită pe fereastră și... tace.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körút 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de
mobile
Szekely și Reti
din Marosvásárhely,
(Plata Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincia bogată noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. — Atelier de primul rang
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese

— Ei, îți place cum vă îmblățește organul bătrânilor? — îl întreabă un pensionar bătrân.

— Fi-acuși, — răspunde scurt și la »Gazeta în mână.

— Nu o citi și pe scera că înnebunești. Vă șnoapește P. povoci de vă face ferețelă — zic mai mulți deodată.

— Iar a început să scrie Sfântu Ilie al politicii românești? — întreabă tânărul zămbind. Așol cetește, în fugă, articolul, bombăind mereu: »bur de legat, bun de legat.

— Omenii ăștia, cari se tot elorovește prin gazete, oii ls para cumiști ori ls loviți cu leuca, — s'amestecă în vorbă răsucindu și mustățile un advocat albit.

— Sunt loviți cu leuca, — izbucni tânărul, zvârlind Gazeta pe o masă goală din apropiere.

— Dacă condeile voastre sunt leuci, atunci de, — adăugă literatul.

Iarăși râd toți.

— Domnilor, pentru niște căpățini așa de slabe, cari nu pricep despre ce e vorba, nu merita nici să te superi — urmă tânărul. — Apoi Dvoastră nu vedeți împotriva cui e îndreptată mișcarea asta de primenire? Nu vedeți că aici e vorba de o luptă împotriva camenilor cari nu sunt la locul lor?

— Cum? Cine nu-i la locul lui? — întreabă tăfnos omul cu țacălie.

— Nu s'a la locul lor cel din fruntea partidului, cari până acum n'au dat dovadă nici de energie, nici de pregătire și pricepere politică. Și partidul politic al unui popor ca al nostru, care te baie să-și cucerească drepturile prin minte, prin cultură nu și poate permite luxul de a pune în fruntea lui pe n'ista »venerabilă fără cunoștințe și fără energie. Noi trebuie să sfârșim odată cu ritorismul romantic lămeiat cu lacrimi, tribule să ne apucăm serios de lucru. Șefii politicii noastre trebuie să fie niște minți clare și largi, cari să deie directive politice întregului popor, cari să conducă pe deputați, împărțindu-i fiecare rula rolul cel competent. La noi ce s'a făcut de când am inaugurat activitatea? Afară de discursurile parlamentare și adunările populare, în cari a spus fiecare ce a vut și ce l'a tăiat capul, ce s'a făcut? Ați ceit Dvoastră vre-o carte de îndrumare politică publicată de comitetul central al partidului pe seama cărurilor? Ați văzut vre-o broșură pentru popor, în care să li se rălmăneasă țărănilor rostul și scopul politicii noastre naționale?

A încercat comitetul central să se gândească măcar la posibilitatea unei organizații politice serioase? A încercat să dea poporului nostru o educație politică? — De ce tăcși și vă mirați așa? Vă rog, să mi răspundeți!

Unii dădeau din cap, în semn că tânărul are dreptate în toate. Alții se uitau unii la alții nedumeriți. În sfârșit unul întrerupe tăcerea.

— Ești cam aspru, prietene. Conducătorii partidului, adevărat că nu sânt niște personalități, nu sânt niște Prometei, cari au furat focul din ceruri. Dar ce are a face asta? Tu crezi că la alte partide politice stau în frunte tot cei mai capabili? Uită-te la Unguri. Pe urmă crezi tu că activitatea partidului depinde numai dela conducere? Cel împiedecă pe deputații capabili să-și facă datoria, să-și desfășoare toată puterea minții și a energiei lor pentru promovarea intereselor politice ale poporului nostru? Ce vă împiedecă pe voi oșeliți să prestați o muncă pozitivă politică pentru deșteptarea țărănilor, la care văd că țineți așa? Să nu mi răspunzi că conducătorii, fiindcă asta e ridicol. Apucați vă de lucru și dacă veți fi împiedecați în munca voastră, atunci da aveți dreptul să vă revoltăți. Și te asigur că atunci toată lumea va fi cu voi. Dar așa, ce vreți? Spune te rog, care e programul vostru politic? Și cine va împiedecă să l realizezi? Și încă ceva, prietene. Nu îți e permis să vorbești așa cu dispreț nici de discursurile din parlament ale deputaților și nici de adunările parlamentare. E meritul deputaților că prin activitatea parlamen-

tară și extra-parlamentară au reușit să ridice chestiunea românească la o problemă de stat, cu care se ocupă foarte serios și străinătatea; mai ales Viena. Iar prin acțiunile populare deputații au trezit conștiința națională în masele poporului. Crezi tu că aceste rezultate sânt lucruri de nimic? Și rând pe rând, se vor face toate: și cărți și broșuri populare de îndrumare politică și se va face și mult dorita organizare. Dar fiți mai cu răbdare și cu mai multă înțelegere pentru realitate. Crezi tu că dacă Badea Ghvorghe și Mihail se vor retrage de pe arena politică, se vor face toate câte le doriți dintr'odată?

Cel care vorbea așa era un om de vârstă mijlocie cu o privire clară și cu oare-care eleganță în înfățișare. Când l'am auzit vorbind, mi a crescut inima de bucurie. Am auzit, în-fârșit, o vorbă cuminte. Când a isprăvit toți l'au aprobat. Tânărul meu se păea că a bîgat o pe mănecă. Încețise fumea și fuma țigară după țigară. După puțină răsăndire începu din nou:

— Domnilor și iubite prietene. Mai întâi câteva obiecțiuni. Eu sânt de credința că întreaga noastră mișcare politică ar lua altă înfățișare, dacă în fruntea ei ar fi oamenii cei mai buni pe cari li avem. Înzădar mi spui tu, că președintele nu împiedecă pe nimeni să lucreze. E adevărat în parte, dar nici nu îndeamnă pe nimeni să-și pună umărul. Dacă nu e o conducere și o muncă unitară până în cele mai mici amănunte, munca celor ce sânt capabili să desfășoare o activitate intensivă se risipește, rămâne izolată și nu poate aduce roadele pe cari le ar putea aduce lucrându-se din și în mai multe părți deodată. Așol mi e ceva: într'o luptă politică pe moarte și pe viață hotărăște foarte mult cine e în frunte. Când știm cu toții că cei ce stau la cârmă sânt niște personalități întregi din toate punctele de vedere, atunci datoria noastră a tuturor e să intrăm în luptă. Așa nu vezi că toți ne codim. Toți ne înțrebăm: apoi după cine să ne luăm în politică?

— Al dracului creștin, — întrerupe omul cu țacălie.

— Încă o obiecțiune — urmă tânărul, uitându-se mereu la cel ce-l combătuse. — Dacă chestiunea românească a ajuns să fie o problemă de de stat nu e numai meritul nostru. Cred chiar că e mai mult meritul vremurilor în cari trăim. Dacă Ungurii caută să se împace cu noi, te asigur că nu o fac de frica noastră, fiindcă noi politicește frag-m în cumpără numai ca număr. O fac, la ordinul Vienei și de frica viitorului. Cel din Viena probabil sânt convinși că monarhia viitorului e cea a statelor naționale încheiate într'o federație puternică. Ei încearcă deci a pregăti terenul. Știu, însă, prea bine, că pe forța noastră nu-și pot răzima planurile. Un popor de păstori ca noi e bun să dea soldați și dări, dar nu e încă la acel grad de dezvoltare, ca să poată fi lupt astăzi în combinație ca factor pozitiv hotărîtor în politica monarhiei. Vienei poate iar plăcea să ne dea posibilitatea să ajungem mai curând la o putere în stat. De aceea cere mereu introducerea votului universal. Astăzi, însă, trebuie să opereze cu puterile pozitive date, cari sânt încă în mâinile feudalilor. Aceștia pe de altă parte știu prea bine că democratismul din jumătatea cealaltă a monarhiei va trebui introdus și la noi. Știu că prințul moștenitor când va veni își va duce în îndeplinire gândurile. De aceea caută să se întărească. Vreau să introduc și el o democrație cu restricțiuni. Își dau seama că pe teritoriul locuit de Ungari vor pierde multe mandate în urma acestei reforme și ceace vor pierde acolo vreau să răstige prin noi, pactând cu noi, ne oferă 40 de mandate guvernamentale și cu condiția ca în restul cercurilor să sprijinim candidații guvernamentali. Fizonomia unui viitor parlament unghuresc, în urma reformelor democratice ce le-ar introduce, și o închipuie deci cam așa: o tabără guvernamentală întemeiată pe naționalități și pe mandatele ce le ar putea cuceri dela opoziția unghurească ce-ar ajunge iarăși puter-

nică. Feudalii vor deci să-și prelungească moartea. Așa se expliă deci ajungerea chestiunii românești la rangul de problemă de stat. Să nu credeți că Viena și Budapesta s'au speriat de discursurile deputaților noștri.

Intelligent bălat, mă gândeam eu. Și ca mine vedeam că se gândesc și ceilalți.

— Bine, bine, dar atunci cel de făcut? Cum îți închipui tu direcția politicii noastre în vederea intereselor noastre? — întreabă protivnicul.

— Cum mi-o închipui? Iată cum. Până când întreaga noastră organizație politică se va întemeia numai pe sentiment, e politică de fraze. Noi trebuie să ne întemeiem în politică pe interesele de viață ale țărănilor noastre. Noi trebuie să fim expresia intereselor de existență ale poporului, pe care nu-l putem organiza punându-l la o nouă contribuție politică, aruncându-l un nou bir național în spinare, cum vreau deputații. Organizația politică trebuie să se întemeieze pe organizația economică a țărănilor iar organizația economică se poate face numai prin tovarășii, prin înființarea de bănci populare în primul rând și pe urmă prin înființarea de însoțiri de producție și de consum. Aceste sânt singurile noastre mântuitoare. Când întreg poporul nostru va fi organizat într'o rețea de tovarășii, atunci vom avea un popor bine situat, independent și conștios de rostul lui pe lume. Tovarășii vor fi toți aștia factorii politici pe cari te poți întemeia în planurile tale politice. Cu ajutorul venitelor realizate prin băncile populare vor putea plăti cotizațiile de membri ai partidului politic, își vor putea susține cu ușurință școlile, își vor putea înființa bibliotecile și cabinetele de lectură în localul băncii.

— Omu ăsta spune ceva, zise țacălia.

— Prietene, dar fără centrale cum vrei să înființezi bănci populare? întreabă din nou protivnicul.

— Doar băncile populare ar însemna moartea băncilor de astăzi, zăugă un acționar.

— Vezi aici e păcatul, continuă tânărul. Noi în toate acțiunile noastre nu sântem sinceri, nu sântem capabili de jefite. Toate le facem numai în vederea intereselor noastre particulare. Fără îndoială că înființarea băncilor populare ar însemna moartea băncuțelor de astăzi. Cele mari ar putea însă să rămână. Și dacă noi acționarii sântem oameni conștienți, atunci să facem la cele 4-5 bănci mai mari câte-o secție a tovarășiiilor, prin cari să le asigurăm un reescompt ieftin, până când pot să și facă ele o centrală. Sau să se prefacă *Solidaritatea* într'o centrală generală cu capitaluri dela băncile actuale. — Domnilor, asta e numai o singură chestiune din multe altele pe cari ar dori să le realizeze tinerii. Ei cum vreți să le realizeze, dacă nu li-se dă posibilitatea? Când vii cu asemenea idei, toți dau din umere și în gândul lor te cred un naiv, nu vedeți, bietul Osvadă, de când bate toaca la urechea surdului? Și apoi stați să vă mai spun câteva, că sânt multe.

Acu, însă, văd că prea m'am întins la vorbă. Despre cea mai spus tânărul, altădată. Vă spun, însă, înainte că mi am schimbat ideile despre tinerii oșeliți și-mi e frică să nu pierd purcelul de Crăciun al prietenului Leucuța.

Robinson.

P.S. Hotărîțile partidului privitoare la »Tribuna» pe aici n'a făcut impresie tocmai bună. Aproape toți au desaprobat-o și s'au mirat: cum vine partidul să ridice chestiunea personală a diul Goldis la o chestiune principiară? »Tribuna» se bucură de încredere și de simpatii, iar pe socoteala »Românului» se fac de pe acum glume. Un singur om se bucură de toată zarva asta: e Haralamb Călmăș, redactorul *Bobărnacilor*. Are material din belșug, numai talentul să nu l părăsească.

Atelier artistic pentru fotografii

E. DAJKOVITS, ORADEA-MARE palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.

6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.

6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.

Fotografii executate splendid pe pânză tot atât

Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Măcelul dela Galați.

Ce e adevărul? — și pervertirea lui oficială. — Ancheta.

Făgăraș, 26 Decembrie.

Asupra înflăcărilor măcel politice din Galați, corespondentul nostru ne raportează următoarele:

Noua sălbăticie infamă dela Galați a jandarmilor, ține încă în vie iritație tot neamul românesc.

Cu deosebire adâncă consternație și mare revoltă sufletească a produs fapta lor criminală în populațiunea română din comitatul Făgărașului, căci se vede aruncat pradă de patimă.

Goană de exterminare contra școalelor românești, închizițiuni, amovări și pedepse nedrepte contra învățătorilor români dela școalele confesionale închideri samavolnice de școli, amovări și alungări de notari și unționari români, detragerea ajutoarelor bisericilor și școalelor, excluderea și delaturarea Românilor din administrație și din oficiile publice, împiedecarea dezvoltării economice și câte și mai câte vexațiuni și prigoniri sânt azi în plin curs în comitatul nostru. Persecutarea portului românesc și a tricolorului național. *Ne mai rămăsese singură viața și trupul robii.* Acum ni-s'au dat și acestea pe mâinile jandarmilor. Suntem «vogelfrei». Putem fi luați la țintă în dragă voie. Dar să vedem cum s'a întâmplat măcelul?

În ziua de alegere vechiul primar, Petru Schiopu, pe care l-ar fi voit comuna, afară de pretorul (suprefectul) și câți-va rătăciți de lui Petru Lazar, — auzind că și așa nu va fi pus în candidație, a declarat că nu mai reflectează la postul de primar.

Atunci poporul a cerut să fie candidat Neculae N. Comșa, un țaran tânăr și deștept.

Pretorul, Bistray József însă le-a declarat, că nici într'un caz nu va candida pe N. Comșa. Poporul s'a mulțămît cu aceasta, dar a cerut ca în locul lui N. Comșa să fie candidat Ilie Marhao, iarăș un țaran fruntaș și isteț, iubit de popor.

Ilie Marhao, rugat de popor, intră în cancelaria primăriei, se anunță la postul de primar și roagă pe pretorul să-l candidateze.

Pretorul îl promite că îl va pune în candidație. Marhao a comunicat poporului care era în mare liniște și treaz, luminat, declarația pretorului.

Așteptam cu toții publicarea candidărei. Când colo ce să vezi: pretorul prin o apucătură nedemnă, publică poporului că numai trei candidați sânt: urgisitul Petru Lazar și doi »figuranti«, iar *Ilie Marhao năcărea.*

Candidarea aceasta abuzivă și samavolnică, care nu era decât o tragere pe sfoară a poporului, nedreptatea ce i-se făcea, a produs în popor o furtună de protestări.

Poporul ridică pe umeri pe candidatul lor Marhao, în semn că pe acesta îl voiesc de primar.

Pretorul îi batjocorește strigându-le:

»Moi proștilor, io poruncește nu voi, io pune primar nu voi. Invață io la voi!«

Iritațiunea poporului crescă și mai tare în urma purtării nelegale și atât de bruscă a pretorului, care era secundat și de câteva coade de topor.

Poporul voia să și ducă candidatul în fața pretorului și să-l arete ca pe omul dorit de întreaga comună.

În ușa cancelariei erau postați patru jandarmi cu puștile încărcate și baionetele înfipte.

Când masa poporului mergea către cancelarie, încă înainte de-a fi putut ajunge în apropierea jandarmilor, *aceștia își descărcaseră puștile asupra mulțimeii.*

Cei cari erau mai aproape de jandarmi, la 5-6 pași văzând că jandarmii au ridicat puștile să dea foc, s'au tras la o parte, sau s'au plecat și astfel au fost împușcați cei dinărrătul lor.

La primul trăznit de puști poporul a început a se refugia în ruptul capului care încătrău, pe după zidurile bisericii din față. *Gloanțele curgeau însă ca ploaia în cei cari căutau scăpare.*

După ce și-au sfârșit gloanțele, s'au aruncat cu baioneta, străpungând pe cei cari nu putură scăpa cu fuga. I-au străpuns din spate.

După ce gătără vărsarea de sânge, revenind asupra faptei lor criminale, au început a căuta scuze și fiindcă nu aveau, doi jandarmi și-au rupt ei înșiși șnururile de pe piept, ba unul și-a sfărțit și gulerul.

Dobitocia acestei apucături e evidentă, căci dacă ajungea poporul până acolo, ca să le smulgă jandarmilor ciucurii de pe piept și să le rupă gulerul, de sigur, că nu ar mai fi fost în poziție să mai puște, *căci atunci le ar fi luat întâl puștile și săbiile, i'ar fi dezarmat formal.*

Apucătura jandarmilor e deci pe-fidă, și criminală, iar apărarea lor mincinoasă. Acestea se pot dovedi cu mulțime de martori oculari.

O altă apucătură. La câteva minute după măcel s'a și prezentat din Făgăraș (distanță de 16 minute) în marș grăbit o companie de honvezi și vre o 15 jandarmi.

Jandarmeria s'a pus pe lucru, ca să afile pe »agitatori«.

Iute au fost prinși cu ajutorul honvezilor vre-o 20 de alegători, — numiți de păcătosul Petru Lazar și de clica lui »inteligentă«, — la cancelaria comunală. *Prizonierii au fost apoi luați la interogator tot de către cei cari au făptuit măcelul.*

Iată ce fel de întrebări li s'au pus: »Moi ce pus muna pe pușca la jandarm? Moi tu rupt ciucuri la jandarm; moi, ce rupt hăla, manta la jandarm?« și multe de astea. Interogatorul a durat din 20 l. c. după ameză, până în 21 noaptea târziu, cât au stat deținuți cei 20 alegători.

Zadarnice au fost însă toate apucăturile și mijloacele prea bine cunoscute, ale jandarmilor, căci împănății n'au putut stoarce dela nici un »hoț de vinovat« recunoașterea. Cei deținuți afară de 4 »instigatori« au fost puși pe picior liber.

În contra jandarmilor s'a pornit cercetare prin un căpitan auditor, tot dela jandarmi. Însă rezultatul se poate prevedea: »jandarmii au fost îndreptățiți a se folosi de armă, căci au fost în legitimă apărare, fiind atacați(!?)«. Așa sună »îndrumarea lor«, cum mai barbară nici în Rusia nu poate fi.

Și e bătător la ochi, că jandarmii numai între Români înscenează băi de sânge, pe când între unguri aproape nu sânt, deși spre

pildă săcuii sânt de-adreptul rabiți, încăpăținați și volnici.

E constatat că între jandarmii dela Galați, doi au fost dintre cei dela Mărgineni.

Se vede că vederea și mirosul sângelui de Români le face plăcere.

Este o scornitură infamă și minciună semioficioasă, că alegătorii gălățeni or fi fost beți, de oarece deja din presara alegerii toate crășmele din comună au fost închise.

Din cei împușcați doi să luptă cu moartea, iar cei cari vor scăpa rămân schilavi, neapți de a-și susține familiile și cei 12 copiiși minoreni.

Fișpanul a fost chemat telegrafic la Pesta, iar voinicosul și sângerosul pretor — s'a bolnăvit de frica faptei sale nelegiute. Il mustră oare conștiința? Dar ceilalți complici din sat, nu simt și ei remușcăni?

Poporul e foarte agitat atât în contra pretorului Nicolae Aron cât și a notarului Nicolae Tulbure, cari au insistat și ei pentru candidarea abuzivă a lui Petru Lazar, favoritul lor. Fie-le spre amarnică învățătură.

Fițiuca jidano-maghiară din Făgăraș pervertește în modul cel mai perfid adevărata stare a lucrurilor.

Susține, pe baza unor informațiuni mincinoase, provenite dela cei cu musca pe căciulă, că poporul a voit să atace și să facă »tucană« pe sălbaticul pretor, ba și pe unii »inteligenti«, apoi că ei au proclamat de primar pe Ilie Marhao și alte scornituri infame.

Aceste afirmațiuni perverse le auzi și dela dușmanii poporului din Galați, cari în primul loc ar trebui să sară întru apărarea poporului și a drepturile lui, — iar nu a jandarmilor, cari l-a împușcat și schilăvit.

Dumnezeu să le răsplătească tuturora după faptele lor. *Corespondentul.*

Bănelile se risipesc...

Sântem siliți să dăm din nou, acum a treia oară cea mai categorică desmințire svonorilor cari se mai mențin prin unele părți, că la ședința comitetului din Budapesta ar fi fost invitați și cei din jurul »Tribunei«, dar nu s'a prezentat nimeni. O îndrăzneță minciună, pe care a avut nerușinarea să o pună întâi în circulație »Drapelul« și să nu o rectifice nici până azi, pentru puștii săi celitori cu toate că am desmințit o numai decât. Vestea se colportază acum mai departe și se găsec și oameni de bună credință cari îi dau crezământ și ne învinuiesc că nu ne-am prezentat la ședința comitetului, cu toate că ar fost invitați.

Pentru aceștia ținem să declarăm încă odată că știrea este absolut neadevărată. Am stat acolo în bătaia liberă a calomniilor intrigilor și minciunilor, și am fost decapitați fără a fi măcar ascultați. Dacă am fost chemați, de sine înțeles că ne-am prezentat, ar fi mers însă fără îndoială greu cu minciunile și cu invectivele, car trebuiau să servească drept baza hotărârilor ce s'au adus. Se vede asta și din silința ce se depune, pentru a salva aparența loialității hotărârilor aduse, prin o nouă minciună îndrăzneță.

Revista »Ramuri« despre »Tribuna«

Sub titlul »Tribuna« revista »Ramuri« din Craiova scrie despre conflictul în jurul ziarului nostru următoarele:

Zilele acestea s'a întrunit la Budapesta comitetul executiv al partidului național român — sub cuvânt că la hotărâri în ce privește mult dorita organizare a celor trei milioane și mai bine de Români de sub hegemonia ungurească. În realitate, această întrunire n'a avut alt rost decât acela de a desarma — după cum ar zice dl Scurtu — atitudinea marelui ziar românesc de peste munți »Tribuna«. Tocmai aceasta le lipsea fraților din Transilvania acum, când, mai mult decât ori când, au nevoie de un organ puternic și intranșigabil național, cum este »Tribuna«, care e o mândrie a presei românești de pretutindeni.

În »rezoluțiile« votate de membrii comitetului executiv, după ce, pe nedrept, și cu o ușurință uimitoare, se trage dungă peste tot ce a făcut acest mare ziar, se mai face următoarea naivă declarație:

»Comitetul declară că numai acel organ de publicitate servește interesele partidului național român, care pe de o parte susține și propagă neîntreținut programul partidului și concluziunile în vigoare ale conferențelor naționale, pe de altă parte interese solidaritatea națională în cadrele și sub disciplina acestui partid aflând modul de a produce și întări încrederea obștei românești în autoritatea conferențelor naționale, care singură este chemată a stabili principiile politice ale națiunii române din Ungaria și Transilvania: care singură este în drept a institui organ de conducere și de executivă ale acestei politici. Orice încercare de a știrbi autoritatea acestor organe este un atac îndreptat împotriva conferențelor naționale și în consecință constituie un act de trădare față de interesele naționale, politice ale poporului român.«

Redactarea apare a fi inofensivă. Aplicarea acestei »legi«, este însă detestabilă. Iată de pildă cazul »Tribunei«. Acest ziar a arătat că e nevoie de o primenie în actuala conducere a partidului național, că trebuie abandonat sistemul practicat până acum al admirației reciproce și prețuite numai adevăratele valori.

În aceste eterne adevăruri membrii comitetului executiv, au găsit o crimă, un început de anarhie și au găsit cu cale să »înfiereze« crima »Tribunei«, sub motiv că »împiedecă« partidul în acțiunea sa. Cu alte cuvinte o critică cât de îndreptățită este trădare? Motiv foarte slab — dară un ridicol. El face impresia începătorului timid care se descurajează la cea mai ușoară critică literară. Nu la descurajare, ci la muncă și mai încordată trebuie să-i îndemne atitudinea »Tribunei«. Credem că în fruntea mișcării din Ardeal stau bărbați conștienți, iar nu copii, cari se întimidează la cea mai ușoară suflare de vânt.

În chestiunile literare adeseori am avut discuții cu »Tribuna«. Cei ce nu ne oprește încă de-a recunoaște martirajul, la care a fost supusă, atunci când statul ei trebuia ascultat.

Când ești cu sufletul curat, treci cu fruntea senină pe lângă orice critici, ori de unde ar veni ele. Cei cari au condamnat atitudinea »Tribunei«, nu și au dat seama de asta și, mai cu-ând, sau mai târziu vor regreta graba cu care au aruncat piatra.

Rostul »Tribunei«.

»Voința Națională« din București, reproducând în întregime articolul nostru de fond de Marți (numărul 264) scrie:

»Entre bărbații politici ai fraților noștri din Ungaria s'au ivit oarecari neînțelegeri. Noi dorim totdeauna ca buna înțelegere să nu piară niciodată dintre dinșii, în fața grelelor datorii cari li apasă în munca și în lupta grea pe care o duc; iar când se ivesc neînțelegeri dorim ca ele să nu degenereze în lupte păgubitoare, cari pot sdruccina încrederea maselor poporului în înțelepciunea și în virtuțile conducătorilor lor firești.

Din această cauză, noi nu ne amestecăm niciodată în discuțiile interne ale fraților noștri. Urmărim însă cu atenție lucrarea care se desfășoară acolo pentru ca publicul nostru să cunoască actele și faptele principale ale vieții politice românești de peste Carpați.

Din acest motiv și ca document de informație reproducem următorul articol apărut în numărul din urmă al ziarului »Tribuna« din Arad, despre propriul său rost în viața politică și culturală a Românilor din Ungaria.

De pe Câmpie.

Cătina, 25 Decembrie 1910.

În Nr. 267 a »Tribunei« din Arad, am avut fericirea să cetesc din nou un articol, intitulat »Scrisoare de pe Câmpie«. Fiind și eu de pe Câmpie de data asta n'am putut să trec peste acest articol, cu aceea impresie, care treceam poate de alte dată.

Cu multă satisfacere am aflat, că scrisoarea aceasta nu mai are tonul ieremiadic, pe care l-au avut toate celelalte scrisori (tot de pe Câmpie). Cred că cele ce ni-se spun acolo, sunt fapte, cari trăiesc în mijlocul poporului de pe Câmpie și pot sta în ajutor cu fapta și cu povăța. Acum trebuie să recunoaștem, — după câte va încercări reușite — că și poporul de pe Câmpie, e dornic de lumină și abil să facă orice spre binele său spiritual și material, dovadă avem, Mociul, Gădalin, Cătina amintite de dl Ioan Cămpianu în »Tribuna«. Pentru aceasta însă, în conducători trebuie să fie voință, dragoste de muncă și inimă adevărat părintească.

Nu trebuie să disperăm deci că pe Câmpie nu s'ar putea face nimic. Începutul arată că se poate face mult, mai mult de cât se crede. Numai cât să nu se supere nimeni. Să nu privim nimeni cu ochi sâlbateci la aceia, cari — mânați de dragostea față de acest popor oropsit până acum și stors de elemente străine, — sânt siliți să dea pe față răstăcirea unora și altora dintre conducătorii de azi și de mâine ai cămpienilor. Un om, cu inimă nobilă și simț de dreptate, descoperindu-i-se greșala, nu se supără, ci totdeauna e recunoscător. Și trebuie să fie așa, că i în urma urmelor »erare humanum est«. Apoi mai e știut că până când între conducătorii unei societăți este invidie progresul în bine e foarte slab. Numai prin unire putem produce muncă folositoare.

Să primim deci cu inimă caldă atât pe dl Ioan Cămpianu, cât și pe toți cari lucrează și sânt chemați să lucreze pentru deșteptarea Câmpiei.

Să dăm mână de frăție, implorând și ajutorul lui Dumnezeu.

Cum scriu aceste știri, îmi vine în minte dl Nagysolymosi Szabó Ferencz, care acum în zilele acestea a dat la lumină o carte, punându-o la dispoziția tuturor dornicilor de-a cunoaște starea chestiunii Românilor din Ardeal. Scrisa în favorul nostru. Te surprinde cum dl Szabó, străin de neamul nostru vorbește așa de sănătos și nepreocupat. D sa vinde broșura aceasta în Ludoșul de Murăș, cu 1.50 cor. dăruind fiecare exemplar câte 50 fill. în favorul unui fond pentru ridicarea unei biserici românești în Câmpie. Cartea dlui Szabó o recomandăm nu numai pentru că ne pune în curent cu starea Românilor din Ardeal, ci chiar și pentru scopul nobil ce urmărește.

I. Orolanul.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 27 Decembrie n. 1910.

— Dr. Petru Țegle. Din Timișoara ni-se anunță că Dr. Petru Țegle, avocat și sprijinitor al tuturor instituțiilor noastre culturale naționale, a repauzat ieri, 26 Decembrie n., subit.

Azi, 27 Decembrie n., s'a publicat la judecătoria din Timișoara testamentul lui. *Toată averea sa, aproape 130.000 coroane, a lăsat-o pentru scopuri culturale românești.*

— Imormântarea lui va avea loc mâine, Miercuri, la orele 2 d. a.

Cu moartea lui pierdem iarăș unul dintre puținii noștri oameni de inimă cari, trăind în liniște, retrași de sgomotul lumii, fără a căuta onoruri și preamăriri, susțin cât trăiesc tot ce e românesc și mor în pace, lăsând tot ce au agonisit — neamului lor, care poate nici n'a știut de ei.

Odihnește în pace, suflet blând!

— Alegerea rectorilor la universitățile din România. Din București se anunță: Duminecă dimineață profesorii universitari din capitală, au procedat la alegerea noului rector universitar, pe un period de 3 ani în locul dlui C. Dumitrescu-Iași, al cărui mandat a expirat.

Biroul de vot s'a constituit la orele 9 dimineața astfel: dl C. Dumitrescu-Iași președinte, dnii profesori Sava Atanasiu și Dam. Negulescu secretari.

Votarea s'a făcut în cea mai perfectă liniște, până la orele 5 d. a., când s'a procedat la despuarea scrutinului de vot.

La despuarea scrutinului s'a constatat că dl prof. Dr. Toma Ionescu a obținut 43 voturi, dl prof. Pangrate 40 voturi, dnul profesor C. Dumitrescu-Iași 36 voturi, dl prof. I. Bogdan 35 voturi, dl prof. V. Ursianu 28 voturi și dl prof. Dr. Măldărescu 21 voturi.

Feță de acest rezultat dl C. Dumitrescu-Iași a încheiat un proces verbal pe care azi îl va lua înta ministerului Instrucției publice, prin care recomandă pentru mandatul de rectorat pe dnul Dr. T. Ionescu, Em. Pangrate și C. Dumitrescu-Iași.

Rămâne ca dl ministru al Instrucției să confirme pe unul din acești trei.

Din Iași se anunță: Azi, Duminecă a avut loc alegerea noului rector al Universității din Iași.

Au candidat dnii Găvănescu, Dr. Hurmuzescu, Dr. Bogdan, iar în urmă s'au mai înscris dnii M. Cantacuzino și Paul Bajor.

Dr. Bogdan a obținut 42 voturi, dd. I. Găvănescu 26, Hurmuzescu 25, Matei Cantacuzino 20, Paul Bajor 14, A. C. Cuza 3, A. Xenopol 3, Ralet 3.

Biroul a propus dlui ministru al Instrucției, șore alegere pe domnil: Bogdan, Găvănescu și Hurmuzescu.

— Societatea studenților ardeleni din București. Ni se scrie: Sămbătă, 11 Decembrie, întrunindu-se membrii »Societății studenților ardeleni« s'a făcut alegerea comitetului cu următorii membri: Dl *Romulus Cioflec* președinte, dnii *Mircea Mocanu* și *Aristotel Banciu*, vicepreședini; dl *Olimpiu Ștefanovici* secretar; dl *Virgil Nistor* casier și dnii *Romul-Oaștrei* și *Eugen Goga* membri în comitet.

»Societatea studenților ardeleni« din București având ca țintă de căpetenie cultivarea lucrurilor de acasă și întreținerea cu societățile românești similare din Austro-Ungaria a unor legături folositoare și pentru unii și pentru alții, dorește să înceapă aceste legături cu societățile studențești și cu cele din Pedagogii și Seminarii. Adresa str. Lueger 1.

— »Poporul român«. Din Budapesta primim următorul aviz:

Numărul prim al ziarului săptămânal »Poporul român« va apărea numai în 8 Ianuarie 1911 st. n. (26 Dec. 1910 st. v.).

Cauza acestei întârzieri este că am fost nevoiți să organizăm o redacție și administrație nouă și să cumpărăm tipar pentru ziar românesc.

Primiți vă rugăm expresia stimei noastre. Bzdaneșta în 24 Decembrie 1910. Administrația »Poporul Român« ss. *Russul*.

— Pictura bizantină găsește la noi pe zi ce merge tot mai mulți înțeleghători inteligenți, și mai ales tot mai mulți maiestri de un talent incontestabil. Am avut ocazia să mă conving despre acest progres calitativ și cantitativ mai pe urmă la sfințirea Iconostasului zugrăvit de pictorul bijan I. Zeller, în biserica din Ludoșul de pe Murăș. Grație stăruințelor puse de părințele protopop *Nicolae Solomon* o viață întregă în slujba bisericii și a poporenilor săi — stăruințe, cari de mult l-au făcut vrednic de posturile cele mai pline de cinste, răspundere și de muncă — ludoșenii de mai mulți ani se bucură de o biserică impunătoare, fela oricărui oraș. Iconostasul însă numai acum a putut fi terminat, și sfințirea l s'a făcut, drept recunoștință în ziua de sf. Nicolae.

Iconostasul este pe de antregul lucrat de pictorul *I. Zeller*, sau după planurile lui. Lucrul de lemn anume, a fost făcut în o fabrică din Viena, după desenele pictorului, care a păstrat și în partea asta decorativă de-o deosebită însemnătate în stilul oriental, cu cea mai precisă rigoare toate regulile artel bizantine. Tocmai aici se poate

constata adevărata pricepere în deosebitul talent al pictorului. Armonizarea artei reușită a tuturor elementelor caracterizată în un stil este cel mai potrivit teren de manifestare al calităților de artist.

Di I. Zeller a studiat cu temelnică iconografia P. S. Sale Miron Cristea, și în expresii, în atitudinii, în culori, în simboale până în cele mai mici amănunte a avut grijă să păstreze notele caracteristice. Astfel a reușit să creeze și un model de operă de artă, de artă pură bizantină — ceea ce pentru »Câmpia« inundată cu tot felul de icone strălucite, care de care mai corcicită ca stil, constituie o deosebită însemnătate.

A meritat cu drept cuvânt pictorul toate onorurile ce i s'au făcut la banchetul dela sfințire, și fără îndoielă n-o să regreta că a părăsit Italia — di Zeller e italian — pentruca să se mute la Blaj.

O singură părere de rău: că biserica, pictată în stil oriental, nu e și zidită în stil oriental. Astfel se întâmplă, că valoarea artistică a picturii nu iese îndestul în relief!! Aceasta nepotrivire grozav de supărătoare am observat-o adese, și e vreme să se ia măsuri chiar din parte competentă împotriva ei. S. C.

— Furt și spargere în biserică. Ni-se scrie: În 7/20 Decembrie niște mișel și răufăcători (sau numai singular) intrând pe fereastra bisericii noastre din Vărd (com. Târnava-Mare) au furat banii ce se aflau în ea; cei din cutia »Discuției«, a »Luminilor« și a »Fondului parohial«. Deși cazul a fost înștiințat încă în dimineața zilei următoare postului jandarmesc din Agnita, și figura spărgătorului descrisă — fiind multora din satele vecine cam suspectă — din cauza formalităților în urmărirea răufăcătorului (convingerea în 3 rinduri a faptului — de 6 jandarmi etc.) nu s'a putut încă pune mâna pe el, așa că el ne-a turburat în noaptea următoare a făcut asfăderea și în bisericile din satele vecine Covăș și Beudorf. Spărgătorul se crede a fi statura mijlocie, robust, cu clorapil de sport, lungi, haină scurtă, cu pălărie lată, etatea între 20—30 ani.

— Mulțumită publică. Subsemnatul în numele comitetului parohial și a credincioșilor gr. or. din parohia Șaldorf, aduc și pe această cale cea mai călduroasă mulțumită marelui mecenat român Vasile Stroescu, care a dăruit bisericii noastre suma de 200 cor.

Fie bine primită jerfa adusă pe altarul Domnului. Șaldorf, la 24 Dec. 1910, Emil Sămărghitan, preot gr.-or.

— Oaspeții de Crăciun ai regelui Angliei. Pe străzile Londrei întâlnești aproape la fiecare pas bărbați de toate vârstele, copii, și femei purtând pe spate sau acățate de gât, table mari tipărite, prin cari negustorii roagă publicul să le cumpere marfa. Sânt reclame, pe cari oamenii săraci ai Londrei le poartă pe toate străzile pentru vre-o câțiva penny câștigându-și astfel existența.

Sânt simpatici acești oameni-reclame chiar și cercurilor bogate din Londra, căci există un obicei introdus de mult, de ziarul Rupnolds-newspaper de ai aduna pe toți acești nenorociți în presara Crăciunului și ai ospăta.

Anul acesta însă cina a dat-o regele Gheorghe. — Cam două mii de bărbați și femei au fost ospătați gratuit. Ilustra adunare, la propunerea președintelui a trimis și o telegramă de mulțumire regelui, care răspunzând, le mulțumește de atențiunea dată dorindu-le voie bună. Telegrama regelui s'a citit într'un entuziasm de nedescris. Strigătele de ura numai conțeneau.

Tot în onoarea oaspeților s'a dat apoi după cină și o reprezentație teatrală. Au jucat actorii cei mai buni. Înainte de a se împrăștia li-s'au distribuit haine, bani, și câte un pachet cu ceai.

— Copil ca explorator. În sufletul fiecărui copil e dorința de a fi un explorator ca Robinson. Băieții se pasionează pentru jocurile de călătorie fictivă. Plecând dela această observație, englezul Sir Francis Vane a creat în Anglia și batalioanele de exploarare compuse din copii până la 10 ani. Succesul a fost imens în toate țările. În Elveția s'au înscris 300 mii copii. Ei sunt supuși la o disciplină riguroasă, jură a se ajuta între ei, de-a spune totdeauna adevărul, așa ca să se poată pune bază pe ceia ce afirmă. Italia a urmat această pildă. Ea are azi campuri scolești, la Palestina, Montecampal, Arecia, Velletri, etc.

Fiecare copil are echipamentul său. Profesorii Rissi Doria și Grillii sunt conducătorii acestor mici călători. Copii sunt admiși între 11 și 14 ani. Sunt excluși cei atinși de vreo boală contagioasă.

— Din unul singur trei nebuni de odată. În satul Lites din Franța de miazăzi era un om nebun care făcea o grămadă de boboabe și buclucuri bieților țărani. După una lată de tot, oamenii au hotărât să l interneze într'un ospiciu din vecinătate și pentru a duce la împlinire hotărârea au însărcinat pe ajutor de primar și pe brutarul satului. Nebunul ca orice nebun însă, avea din vreme în vreme și clippe lucide și pe drum când îl transportau la ospiciu a început să protesteze contra internării lui la casa de sănătate. Ca să l îndemne la drum ca doi, adj. de primar și brutarul l-au invitat să între într'un han ce le sta în cale, ca să se tocmească cu un clondraș de rachiu. Dintr'un clondraș s'au făcut două și din două nouă, iar când au ajuns la ospiciu toți trei erau drepți criță, așa că medicul n'a mai știut să aleagă pe cel nebun dintre sănătoși, căci răcneau toți trei de odată mai abilit ca niște smintși. Șeful ospiciului s'a pus și a dat o telegramă primarului din Lites întrebându-l pe care să rețină dintre cei trei. Pe cel nebun îl chema Legrand, dar bietul primar era certat cu regulile ortografiei, în răspunsul confuz ce l-a dat a indicat că Legrand (cel mare) a nebunit. Dintre cei cu pricina adj. de primar era cel mai mare și fără multă vorbă l-au aplicat o cămașă de forță și l-au dus să facă băi reci. Nebunul și brutarul a leșit frumușel pe poarta ospiciului și prinși pe după cap, s'au întors acasă împlietind două cărări și pupându-se la intervale, de țară mare mare dragul.

— Colonizare nereușită. Reprezentanța comunală din Ufalău (Bihor), a provocat nu de mult pe țiganii lăeți de pe teritoriul comunel, să se așeze definitiv în comună. Le-a promis pământ și bani pentru zidirea caselor. Țiganilor le a convenit oferta, de a se face cetățeni ai Ungariei, au primit banii dați de bancă și pe pământul oprit de comună și au zidit case. N'a trecut însă mult și comuna s'a trezit într'o bună dimineață cu noul suburbiu gol, — fără nici un suflet în el. Ce se întâmplase? Țiganii dispărușeră.

Împământenii țiganii nu s'au putut desbăra de vechiul lor obicei să »piștulească« vre-o găină, vre-un purcel, vre-o găscă, sau alte lucruri de ale mănărilor. Locuitorii comunel au pândit azi, au pândit mâne, după făptuitorii, până când odată toți și au pus mâna pe el.

Afacerea era să ajungă înaintea judecătoriei. Atâta neospitalitate l-a supărat pe musafiri, într'atât, că au hotărât să părăsească comuna, și să și caute alt cămin... Cu alte cuvinte, și-au luat tălpășița...

În urma plecării lor s'au ivit însă neînțelegeri între comună și bănci cu privire la dreptul de proprietate al averii imobile a țiganilor. Comuna a dat pământ, iar banca bani. Cărei li compete dreptul de proprietate? Asupra acestui punct va decide judecătorii, că între cei doi litiganți s'a pornit proces. Hai! de așa coloniști, și, de așa maghiarizare!

— Inviat din morți. Din Milano vine știrea, că cântărețul de operă Attioli în urma unei dragoste nefericite și-a tras un glonte în piept. Medicul au constatat moartea. Înormântarea era să

se facă alături. Pe când lăsau cosciugul însă în groapă, groparul a auzit o horcăială care l-se pâruse, că vine din cosciug.

A oprit înormântarea, a desfăcut cosciugul și minunea minunilor, Attioli era în viață. După ajutorul grabnic dat de medicul chemași, cântărețul a început să vorbească cu cei ce l jelulau. Se crede, că va scăpa.

— Furt politic. O telegramă din Sofia anunță, că în noaptea de 24 Decembrie s'a făcut o spargere la legațiunea otomană de acolo. S'au furat mai multe documente importante. După semnele de până acum se pare a fi un furt politic, căci lipsesc documentele referitoare la relațiunile dintre România și Turcia. S'a vorbit azi vară despre o convenție militară, care s'ar fi încheiat între cele două state, ceia ce a pus pe gânduri guvernul bulgar.

Vestea despre acest furt a produs consternație adâncă în cercurile diplomatice din Constantinopol.

— Menorocirea aviatorului Piccolo. Din Milano vine vestea despre o nouă jerfă a aviațiunii. Aviatorul Piccolo, a făcut ieri mai multe ascenziuni în fața locuitorilor din San-Paolo, cu un aeroplan sistem Bleriot. Se ridicase de mai multeori deasupra orașului, dar ultima încercare îi fu fatală. La o înălțime de vre-o câteva sute de metri, motorul a încetat de a mai funcționa, iar aeroplanul a căzut pe coperișul unei case, pricinuind moartea aviatorului.

— Încă o grevă în Viena. De data asta, croitorii. Cincisprezece mii de croitori cari lucrează pentru prăvăliile de haine, au luat hotărârea, că dacă firmele nu le vor ridica plata, vor declara pe ziua de 1 Ianuarie greva. Până acum numai două firme au primit pretențiunea croitorilor. Se crede că la 1 Ianuarie atunci se va ajunge la un acord între firme și croitori.

— Logodnă. Viorica Lucian și Atanasie Bogățian, logodniți. Arad, Decembrie 1910.

— O surpriză de Crăciun. Din Londra se telegrafiază că în dimineața zilei a doua de Crăciun locuitorii orașelului Fokestone s'au deșteptat în mugetele unui urs uriaș care se olimba pe străzile orașului. Cei pe cari îl întâlneau în cale îl lua la îmbrățișat de le trosneau blămăbile și le trece de vătămătură, iar câțiva cai, cari îi murdărisea blana cu o lovitură de copită au fost sfâșiți în bucăți. Ursul era un admirabil exemplar de Himalaia, adus de un regiment de vânători, de pe când petrecea în India. În presara Crăciunului soldații s'au pus pe chef și deschizând ușile strașnicii cotinete în care sta ursul l'a adăpat cu grog și l'au îmbătat. Peste noapte au uitat să închidă ușa și ursul s'a luat la colindat, ca tot creștinul în ajunul Crăciunului. Regimentul de vânători care s'a împrăștiat prin oraș ca să l prindă, nu l-a mai dat de urmă.

— În vârtejul aventurilor. Câteva săptămâni în urmă unui negustor din Berlin îi furase cineva pe piața Gärtner un portofel cu patru mii de mărci. Toate cercetările autorităților pentru a da de urma hoțului au fost zadarnice și nu s'a știut nimic despre enigmaticul furt până când zilele acestea o femeie Zeller a venit la poliție și a reclamat că de câteva zile l-a dispărut băiatul și nu s'a mai întors. Făcându-se cercetări au aflat în grabă că din aceeași stradă au dispărut de vre-o două săptămâni, vre-o zece băieți între opt doisprezece ani. Au și dat rețede de urma lor și luându-i la întrebări au mărturisit că a petrecut toată vremea în chifuri, prin taverna și localuri publice, iar nopțile dormeau la hotel. Ziua apăreau pela cinematografe și spectacole însoțiți de fetițe mai mici, și nu se dădeau din zori până'n seară din trăsură. Fumau țigări

Albert Dobó,

giuvargiu, Kolozsvár, Mátyás király-tér 15.
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricale
al lui ► Husznik János ◀ îl continui eu.

Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc
după comandă medicală.

de fol, beau coniacul de pãpãdeau pãmãntul iar pe unde treceau bãgau lumea în spãrieti prin gesturile largi cu cari împãrtau bãcșisuri princiare celor ce le făceau cel mai mic serviciu. Acelaș deliçvent a mărturisit că banii i a furat un băiețș de opt ani și pe urmă s'au dus cu toții în podul unei case ca să-l împãrtească. În scurta vreme i au tocat pe toți și când a dat poliția de urma lor abea de a aflat câțiva gologani în culele buzunãrilor dela pantalon. Lumea așteptã cu o curiozitate vãditã mãsurile ce vor lua autoritãțile față de acești pungăș minor.

— **Mormãntul sihastrului din Poiana.** S'au împlinit luni întregi decãnd sihastrul din lasnaia Poiana își doarme somnul de veci sub colina umbrită de cetini și de-aluncia curg mereu cetele nemumãrate ale credincioșilor săi din toate părțile Rusiei. Mormãntul închis cu un gard de ostrețe atrage la sine în fiecare amurg pe țãranii din satele învecinate cari împreună cu preotul din Poiana, spun în fiecare zi câte o rugãciune pentru odihna celui mutat la cele de veci. Și când preotul cãzãnd în genuchi începe rugãciunea cu glas înalt, ce pãtrunde în depãrtãri, bãtrãni rãmași acasã și moșnegi neputincioși își împreună și ei mâinile în chip de rugã unindu-și plãngerea pentru totdeauna. Dar nu numai între Ruși și-a găsit Tolstoi adevãrãții ucenici, căci ostrețele care poartã numele iscãlitate ale vizitatorilor cucernici, au reprezentanți din toate neamurile. E interesant felul în care se manifestã iubirea Rușilor față de acest model de abnegație și resignare care cu toatã curãțenia profesiilor sale a murit excomunicat de bisericã. Un cazac i-a presãrat grãu pe mormãnt și paserile cerului vin și carã sãmãntã împrãștiind-o în largul lumei, ca pe urmă să vinã și să se așeze iar pe crãngile cetinilor și să cânte imn de biruințã învãțăturilor ce n'au dispãrut deodată cu cenușa trecãtoare a celui de care au fost zãmislite.

La știrea că autoritãțile au confiscat partea a doua din »Cartea de citire pentru toate zilele« a lui Tolstoi, un țãran din Caucaz a depus pe mormãnt o cununã de spini pentru »Crist«-ul veacului al douãzecilea.

— **Cât trãesc animalele?** Musca domnească nici un an; lãcusta verde și cogașii, nouã luni; țintãrii, cel mult, trei; albinele pînã la 3 ani; furnicele, le-a ținut lord Avebury, 15 ani. La pești viața e mult mai lungã: crapii și știucile ajung pînã la 150 de ani, ba și știucã uriașã în Suedia era de 267 de ani! Somnul trãiește numai trei ani. De crocodil se știe că la o sutã de ani nu isprãvește încã de crescut. Broaștele țestoase ajung pînã la 250 de ani.

Vrabia o duce pînã la 25 de ani; papagalii ajung pînã la 80. Vulturii trec de o sutã.

Cinele trãește 15—20 de ani; pisica 20; iepurele vre-o 12; veverița-8; șoarecii 6. Leul ajunge pînã la 65; ursul la 40; oaia la 15; boii și vacile 30—40 de ani; caii 40—60; cãmila 80. Elefantul ajunge la 150; ba indienii zic că și pînã la 300. Cam tot așa chitul sau balena.

Regula pare a fi că viața e de 8—10 ori cît timpul trebuitor spre a ajunge la creșterea desãvârșitã.

— **Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad.** »Reuniunea Femeilor Române din Arad« aranjã pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cãrei tragere va fi în primãvarã!

Lozuri se aflã de vânzare și la Librãria »Tribunei« și la tipografia »Carmen« în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

— **Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. pãrinți,** ca cumpãrãrile de Crãciun să le efectuiască la Kovács Béla magazin de modã pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articlii pentru îmbrãc-

mintea copiilor. Firma garanteazã pentru calitatea bunã a mãrfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provinciã trimete mostre din orice articlii în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de-a cumpãra.

— **Când cumpãrați ochelari,** a dresați-vã la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vã spun sincer dacã e lipsã și de consultație medicalã. Pentru ținerea strictã a acestui principiu și pentru serviciu conștiințios, recomandãm prãvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde gãsiți termometre, grade, binocle, ochiane, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

— **1 Litru rum englez de ananas,** cu gust de vanilie și o cutie de tea la olaltã 2 coroane. (Preț de concurențã.) Teiuri veritabile chineze și rusești de calitate excelentã și pe lângã prețuri foarte ieftine 1 Dkgr. 10, 12, 16, 20, 24 fileri. Prãjiturile pentru tea le socotesc în prețul de fabricã același, care își procurã dela mine tea și rum. 1 Kgr. sfãrmãturi de ciocoladã cor. 2-40—2-60. Sursa cea mai ieftinã și mai bunã pentru cumpãrãrea a orice marfã în bransa aceasta. — **Pãrul cãrunt și mustața cãruntã** se vopșesc bine cu vopșeana »IDEAL« pentru pãr care e nestricãcioasã. Prețul 3 cor. Se aflã de vânzare în toatã colorea la Fekete Mihály, droguerie la »Inger« în Murãș-Oșorheiu (Marosvásárhely). 2

Dr. Stefan Tãmășdan,

medic univ. specialist în denturã,
Arad, via à-vis cu casa comitatului.
Piața Fischer Eitz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Cronica socialã și artisticã.

Serbare românească în Bosnia. Colonia romãnã din Sarajevo invitã la revelionul care se va arãnja în 31 Decembrie 1910 st. v. în Vereinshaus — Nebenlokãlitate din Sarajevo. (Intrarea e prin restaurant). Inceputul la orele 8 seara. — Muzicã românească. — Dans.

P. T. domni, cari nu locuiesc în Sarajevo sãnt rugați a se adresa pentru încvartirare dlui Cornel de Cozmuța, consilier reg. de poștã în Sarajevo.

ECONOMIE.

Ingrășarea pãmãnturilor în România. Din București se anunțã: Ministerul de interne a trimis prefecturilor de județe o circularã relativã la Ingrășarea pãmãnturilor de culturã în mod artificial.

Iatã partea principalã a acelei circulari:

Pentru viitor veți dispune a se lua în fiecare comunã urmãtoarele dispozițiuni:

Fiecare administrator de pãsã va îngriji ca locuitorii fiecãrei comune sã fixeze un loc în curtea sa, în apropiere de grãjdul sau coșarul vitelor unde se strãng și se preparã gunolul.

În cazul când unii locuitori nu-și fac instalațiuni proprii, primãria va desemna pentru fiecare sat un loc ingrãdit cu uluci, gard sau stãlpi, ingrãdire înaltã de 0.4 cm., care sã arãte locul în care sã se așeze gunoiul provenit dela vitele locuitorilor cari nu-și fac instalațiuni.

Grãmada de gunoi astfel determinatã va fi înaltã pãnã la 2 m. 50 cm., formãnd șira și va deveni proprietatea comunei; iar sumele ce vor rezulta din vânzarea lui va servi la rãspãndirea gunoaielor la țãrani, primãria va permite fiecãrui locuitor sã strãngã, sã prepare și se întrebuinteze bãligarul pentru gunoie, cu condițiuni de-a construi și întreține aria în condițiunile instrucțiunilor speciale, ce se vor gãsi la fiecare primãrie și menținãnd întotdeauna curtea sa în perfectã stare de curãțenie.

În ce privește rãspãndirea gunolului pe câmp, veți da convenitele instrucțiuni primãriilor, ca sã le aducã la cunoștințã sãtenilor cã gunoiul nu se poate duce din grãjd direct pe câmp fără preparare cum și cã dacã se lasã mult timp în mici

grãmezi pe câmp, nelãtine și nebãgate în brazde nu folosește mult și o astfel de practicã ar fi deunãtoare prin lipsa de rezultate apreciable ce ar da.

Poșta Administrației.

Dr. V. P. în S. Mai aveți 2 cor. de solvit în abonament pãnã la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichia și cona

BIBLIOGRAFII.

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOIOMBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 350 Cor.

Dr. Eraclie Sterian:

Educația Sexelor.

Ediția III-a.

à 150 Cor.

Dentist în Cluj.

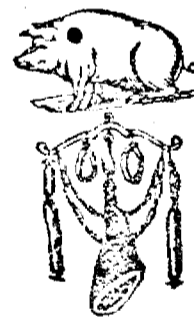
NAGY JENŐ

» specialist pentru dinți artificiali fără pod în »
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capãtul strãzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plãtire în rate pelãngã garanțã de 10 ani.

Dentist în Cluj.

C. ROTH

fabricã de salamã și articlii de cãrnãrie
Sibiu-Nagyszeben, Reisporgasse 8.

Recomandã specialitãți de prima calitate de cãrnași, slãninã și articlii de cãrnãrie, precum carne finã (kaiserfleisch), cãrnaș, slãninã cu aiu, gardine afumate, șuncã, limbã; în sezonul de iarnã mãieși și sîngerete, specialitãți de mãieși și sîngerete, paștete de carne și caș de porc; slãninã pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și unturã curatã de porc topitã în vase, ș. a.
La comãnde mari prețuri reduse.

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorințã servim gratis și franco. Toate comãnde sunt a se adresa la firma de mai sus.

Credit pe ipotecã, pe cambiu
și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Un candidat de avocat cu praxă
află numai decât aplicare la **Dr. Aurel Vlad**, avocat în Orăștie (Szászváros). —

Societatea pe acții
Holandeza

pentru asigurarea vieții.
(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam.

Dirjecțiunea pentru Ungaria:
Budapest, Hollandi-udvar,
(palatul propriu, Piața Kalvin, Strada Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele asigurate
peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervelor premiilor 107 mill.
216.324-96 Cor. A plătit asiguraților până
în prezent 96 mill. 370.016-33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.
Prospecte sau alte deslușiri dau cu plăcere
Dirjecțiunea pentru Ungaria în Budapesta
și reprezentanții societății din țara
întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:
Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14,
și Agentura pentru Sebeșul-săseșc (Szász-sebes) și jur:
Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

Caut un candid. de avocat
cu praxă
pe lângă condițiuni eăt se poate de favorabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat
în Nagysomkút.

Imprumuturi cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:
Vig Lajos
Arad, Piața Arpád Nr. 5.
— Telefon Nr. 671. —

Un candidat de avocat român
care e versat în cauzele (sumare) dela judecătoria cercuală și în deosebit să pricepe la cartea funduală află aplicare momentan pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocațială alui **Dr. Coloman Hadházy** din Salonta mare (Nagyszalonta). Doritorii să se adreseze lui **Petru Păcală**, candidat de avocat în cancelaria susnumitului avocat.

Inele de aur
dela 5 cor.
Ceasornice dela 4 c. în sus
se pot căpăta la
Barna Sándor
clasornicar, giuvargiu și optic
Nagyvárad, Str. Zöldfa No 15.
Ceasornice foarte moderne de aur, argint și nickel, lanțuri, cercei cu nestemate și diamante și inele cu prețuri foarte ieftine. — Pentru fiecare orolog u vândut și reparat se dă o garanță de 3 ani. — Serviciu constituțios. Mare asortiment de obiecte din argint de China.

Lucza József
atelier chimic pentru curățitul hanelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.
PRIMEȘTE:
vopsirea și curățirea hainelor: barbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doileu — mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praaf. Comandele din prov. se efeptuesc imediat și pr.

PÁLSÁNDOR
timplar pentru edificiul și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ramăta noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, biserici, locuințe, blurouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprii. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

Fond. în a. 1860.
NÁDER J.
mălestru
ARAD, palatul minorității.
Tine în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tăis englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tălătul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cărnățari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor. Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mănuitoari. — Récvizite de masă din Alpaca și paxton, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. —

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,
atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PFAFF** de toată mărimiă și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne**. Prețurile se pot solvi și în rate.

Cele mai noi **Patefoane**, fără schimbarea acului pe lângă prețuri convenabile.
Telefon nr. 459.
Preț-curent la dorință trimite gratuit

ŞLEPÁK A.
clasornicar, aurar și giuvaergiu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de tot-felul de oroloage de buzunar, de părete, atârătoare precum și tot-felul de giuvaergicale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaergicale se efeptuesc prompt. **Giuvare vechi de aur și argint** le schimb sau le compăr cu cel mai mare preț de zi. —

Gálfi Lajos
croitor de uniforme domnești și pen'ru preoți
Arad, Lázár Vilmos-u. (Palatul Földes)

Înști-nțez on. public, atelierul meu ce sustă — de mai mulți ani l'am mărít cu —
prăvălie de materii pentru croitori de haine domnești,
și sub firma de mai sus o conduc și pe — — mai departe. —

Primesc spre executare bine și foarte ieftin tot felul de lucrări în bransa aceasta. Tin în depozit tot felul de **stofi din țară și străinătate.**
Am introdus sistemul din străinătate de plătire în rate lunare, înăt pentru 3 cor. lunar primesc călcarea a 1 palon, 1 par desiu și 2 rinduri întregi sau 4 rinduri de ha'ne. —

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Ieftinul tîrg de Crăciun a lui

Aszódi

Nagyvárad, Str. Kossuth. (Palatul SAS.)

Aduc la cunoștința prea onoratului public din loc și jur, că mi-au sosit din proaspăt fructe sudice. Curmale stafide, smochine, castane uriașe de Tirol, alune italiene, nuci de cocus, portocale dulci ca mierea și lămâi coapte, fructe sudice zaharizate, prăjituri admirabile pentru ceai, cele mai nobile soiuri de ceai chinezesc, romuri engleze și franceze veritabile pentru prețuri surprinzător de ieftine. Bogat asortiment de bomboane de Crăciun și Anul-nou. Cafea prăjită proaspăt din 8 mături, din care rog on. mușterii să facă o comandă de probă.

Cu deosebită stimă:

Aszódi Mihály

import direct de cafea și ceai din Triest mare negustor de zaharicale.

Numărul telefonului în tot comitatul 635.

Se vînd

pelângă rate lunare

couvenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

Instrumente muzicale.

Arme

Articole de voiaj

Ochiane

Aparate de fotografiat

Rufe pentru bărbați

Covoare

Candelabre

Mobile de aramă

Obiecte din argint de China

Tablouri și statuete

Casse de bani

Opuri literare

Mașini de scris

Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă
de croitor.

Fanta István croitor de haine
bărbătești în
Cluj—Kolozsvár, Szentegyház-u. No 1.

Iși recomandă

atelierul de croitorie
pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vînd cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

În magazinul de
mașini de cusut
și
biciclete

Kalmár Mihály

Cluj—Kolozsvár, Czertörd-u 56.
se pot cumpăra orice mașini de cusut pentru gospodărie și industrie, deasemenea biciclete de plin echipate, plătinu lunar, în rate avantajoase.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

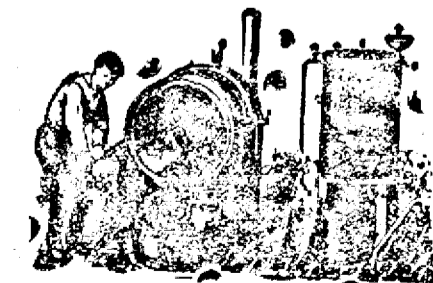
Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrică. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi instituțiuni etc.

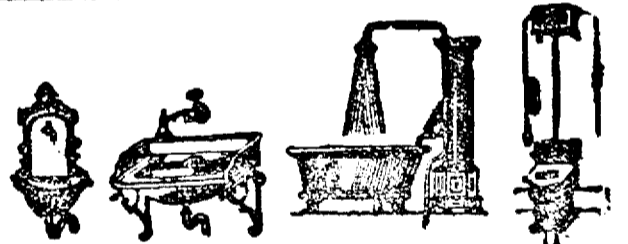

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fânănelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Apa-ducte.

Cei ce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru casele, comune, spitale, casărni și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea eazelor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Telefon 557.

Telefon 557.

Petrofi Antal succesor Wonka János

fabrică de pianee cesar regale

Timișoara-Josefstadt, Str. Szilágyi 13.

Liferează: Pianee și Pianine

efectuate modern și prompt.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor cuvenit.

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece.

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădișă, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi, floare murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca'n Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca'n Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4 — (fr. 5.—)

Preludiu și Hora din »Serata etnografică«,
pentru piano, ediția II.

Rândunica, vals, pentru piano, ediția II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — Nou!

Prețul à cor. 2 — (fr. 2-50).

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general la:

Librăria Arhidiecezană în Sibiu. —
(Nagyszeben)

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János** Tot-felul de funii de cânepă, de fir, brâcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Palatul Poporului.

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trasuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi op itare, ștreanguri, hamașuri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

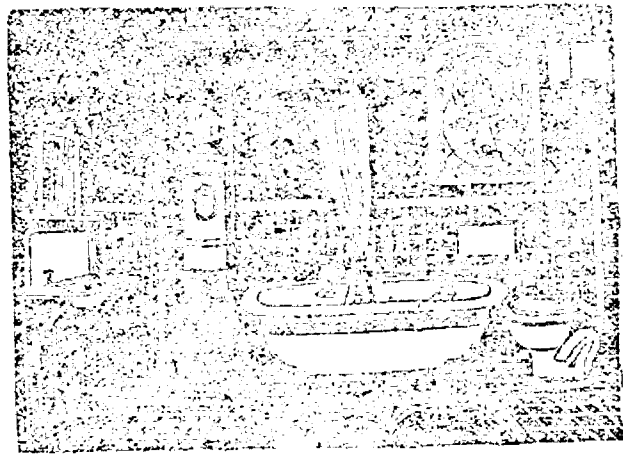
Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriși etc. etc.

Serviciu prompt

Max. Ruck, tinichigiu Sibiu-Nagyszeben, Heidengasse 9.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări p. zidiri, lucrări de tinicheș, înfrumșetări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea ș.a.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:
Schmerek E.
— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Fitile magnetice. Unsoși. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-nice de școală
și mobilierea locuințelor, hotelor, spitalelor și a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda
Brassó, str. Fekete nr. 33.
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Th. Schmidt
fabrică de ploiere
Sibiu — Hermanns'adt, Reispörgasse No 7.
Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne
ploiere-entoutcas
(ot. soare și ploaie)
precum și
ploiere
de calitate excelentă
pentru domni și dame.
Comandele se execută prompt și cu punctualitate

ROTH JÓZSEF
măestru de sculptură în piatră,
— Segesvár, Seilergasse —
Recomandă on p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de
Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit, labrador și peatră tare de arină, etc.
cu prețurile cele mai moderate.
Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucrări de zidărie, ce cad în branșa mea.
Schite și preliurare de spese stau fr. la dispoziție.

Avis!

La **FĂGETANA**, institut de credit și de economii ca soci tate pe acțiuni în Facet (Facet), *contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimă (niște fileri) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încopiate cu asigurare de viață» întrodusă la susnumitul institut —, suma de*

1000 coroane adesea unamile coroane.

Primirea atârna însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimă e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximă e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50 000 coroane pentru atingerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de acest termen.

Deci contra unei depuneri săptămânale minime, la tot natul t-se dă prietul de-o parte la aceta, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte acelacă la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana” acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. Membrii din provincie primesc ceuri cu care pot plăti gratuit taxe e. — Inf rmațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Puținile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interes.

A este depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea onului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește următorul lui legitim, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scidentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză „Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering en Lijfrenten din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana» Institut de credit și economii în Facet.

„Făgetana”

institut de credit și economii în Facet.

Mașini de scris IDEAL și ERICA
Gramofone

Mașini de cusut VERITAS

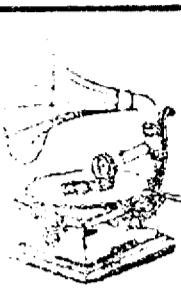
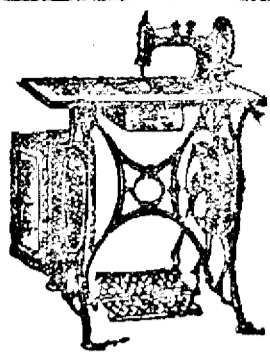
(fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la
suecia
listui: Barthelmie György

Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier
— — mecanic din Transilvania. — —

Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de ori-ce sistem și fabricație, deasemenea aparate mecanice fine etc.

Școală de scris cu mașina.

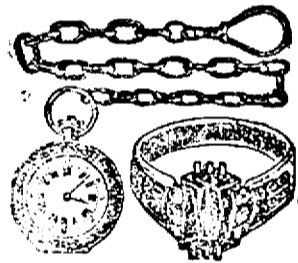
Nagy Sándor, sculptor, Arad Str. Kossuth No 4.

:: In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. ::

Execută și reparaază

lucrări de sculptură
artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, tofelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu

ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

In edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numal fine și

cei umbilă precis.

Ciasornice foarte bune pentru că-

lătorii.

Ciasornice elegante p. tineri.

Ciasornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșteptătoare de buzunar în

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru

zahăr, bide pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.

Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.

Garanță deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

tocuri de aur, argint, metal și oțel.

Cerceicu briliante și diamant și inele.

Cercei de aur, inele, brațele, bro-

șete, lanțuri de grumazi și pentru

orofoage, amulete.

Tofelul de giuvaere de argint.

Ochelari foarte buni.

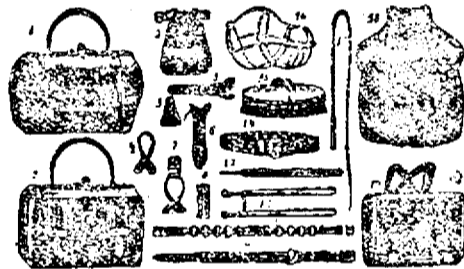
Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul 1.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndestulesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuín-Creed și Drecol și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyzeben,

Heltauerg Str. Cisnădiei 45.

Mag-zin bogat în articole pentru cărotat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de gananterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzob). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiriile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Adolf Hemper

fabricant de clasornice de turn în

Nagyszeben, Heltauergasse 2.

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani clasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, prospect face gratuit și trimite porto-franco ori cui.